

تحلیل سینوپتیکی بارشهای سیل زا، گامی در جهت توسعه پایدار (مطالعه موردی بارشهای 6 تا 10 ژانویه 2004 در حوضه بطاری)

مجید منتظری (استاد یار دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد)

Gmail: montazeri244@gmail.com

رضا درعلی (دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیای طبیعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد)

Email: reza.dorali@yahoo.com

چکیده

سیلابها یکی از مهمترین بلایای طبیعی می باشند که هر ساله باعث بوجود آمدن خسارتهای جبران نا پذیری در سراسر جهان می شوند. حوضه بطاری به دلیل کوهستانی بودن و وجود رودخانه های فراوان در آن می طلبد به لحاظ وقوع سیل و سامانه های جوی موثر بر این سیلابها مورد بررسی قرار گیرد تا خسارات احتمالی این بلای طبیعی در آن به حداقل برسد و با این کار می توان بسترهای لازم را برای توسعه در این منطقه ایجاد کرد، چرا که هزینه های که صرف جبران خسارات ناشی از سیل می شود می تواند صرف هزینه های رشد و توسعه در این منطقه شود . برای این کار می بایست احتمال وقوع و بزرگی سیلابها را برآورد نمود. اقلیم شناسی سینوپتیک توانسته است در این زمینه خدماتی را ارائه دهد. در این علم دو رویکرد اساسی مطرح می باشد 1- محیطی به گردشی 2- گردشی به محیطی . برای بررسی سیلابهای بطاری از روش محیطی به گردشی استفاده شد . در همین زمینه ابتدا بالاترین دبی های رودخانه کبگیان از آمار سازمان آب استان کهگیلویه و بویر احمد استخراج شد، و به کمک آمارهای موجود ایستگاههای هواشناسی و باران سنجی حوضه، میزان بارندگی روزانه برای 48 ساعت قبل و بعد از هر سیل نیز تهیه شد سپس به کمک داده های مرکز ملی پژوهشهای جوی ایالات متحده و نرم افزار GRADS، نقشه های هوا برای آنها تهیه شد. بررسی نقشه ها و آمارهانشان داد در زمانهای که دبی رودخانه زیاد شده است، میزان بارندگیها نیز افزایش پیدا کرده است و سنگین ترین بارشها زمانی اتفاق افتاده اند که سامانه های جوی بارش زا روی دریای مدیترانه و دریای سرخ شکل گرفته اند و به کمک بادهای غربی از غرب و جنوب غرب وارد حوضه شده اند و با توجه به مسیر حرکت رودخانه های حوضه که جهت جنوب غربی، شمال شرقی دارند اهمیت مدیریت سیل در بخش جنوبی و غربی حوضه بخوبی مشخص می شود .

کلمات کلیدی

سیل، دبی، سامانه های جوی بارش زا، تحلیل سینوپتیکی، حوضه بطاری، توسعه پایدار